

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-13/2014-69

Datum: 6. 11. 2014

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Krašek kot predsednik senata in dr. Aleš Kuhar, Simon Tantegel ter Franci Pušenjak kot člani senata, na podlagi 12. in 12. o členu Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zadevi presoje koncentracije pridobitve skupne kontrole Darka Martina Klariča

(v nadaljevanju: DMK) in podjetja Avrigo, družba za avtobusni promet in turizem, d.o.o., Kidričeva ulica 20, 5000 Nova Gorica, ki ga zastopa direktor Aleš Hrast (v nadaljevanju: AVRIGO), in ki ju po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Kavčič, Rogl in Bračun, o.p., d.o.o., Trg republike 3, 1000 Ljubljana, nad podjetjem Izletnik Celje d.d., Prometno in turistično podjetje, Aškerčeva ulica 20, 3000 Celje, ki ga zastopa direktor Darko Šafarič (v nadaljevanju: IZLETNIK CELJE), na zahtevo, na nejavni seji dne 6. 11. 2014 naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji pridobitve skupne kontrole Darka Martina Klariča, in podjetja Avrigo, družba za avtobusni promet in turizem, d.o.o., Kidričeva ulica 20, 5000 Nova Gorica, nad podjetjem Izletnik Celje d.d., Prometno in turistično podjetje, Aškerčeva ulica 20, 3000 Celje, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV KONCENTRACIJE IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Agencija je dne 15. 7. 2014 prejela priglasitev koncentracije, ki je nastala s pridobitvijo skupne kontrole DMK ter podjetja AVRIGO nad podjetjem IZLETNIK CELJE. Priglasitelja koncentracije sta DMK in podjetje AVRIGO.
2. Koncentracija se bo izvedla v dveh fazah: v prvi fazi bo DMK na podlagi Pogodbe o prodaji delnic z dne 12. 6. 2014 (v nadaljevanju: Pogodba), ki jo je slednji sklenil z GORENJSKO BANKO D.D., KRANJ, pridobil 91,48 % kapitalski delež v podjetju IZLETNIK CELJE, v drugi fazi pa bo prišlo do vzpostavitve skupne kontrole priglasiteljev nad podjetjem IZLETNIK CELJE
3. V skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOmK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij² (v nadaljevanju: Uredba). Ker je bila

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 Odl.US: U-I-40/12-31, 63/13-ZS-K in 33/14.

² Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14.

priglasitev nepopolna, sta jo priglasitelja na poziv Agencije dne 20. 8. 2014, 25. 9. 2014 in 26. 9. 2014 ustrezno dopolnila, s čimer je priglasitev postala popolna.

4. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah³ (v nadaljevanju: ZUT) je bila plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000 EUR.
5. DMK neposredno in posredno obvladuje več podjetij, ki so primarno dejavna na področju športnega marketinga, komuniciranja v športu, naložbenih dejavnosti ter oddajanja lastnih nepremičnin. DMK izvaja neposredno kontrolo v podjetju BRAVO 1 športni marketing d.o.o., kjer ima 100 % poslovni delež, v podjetju S.V.-RSA, d.o.o. komuniciranje z 51 % poslovnim deležem ter v podjetju DMK in sinovi, družba za naložbe, d.o.o. na podlagi 100 % poslovnega deleža. Posredno, preko lastništva poslovnih deležev in povezav z drugimi podjetji, izvaja kontrolo tudi v podjetju NDK nepremičnine d.o.o., v podjetju ADVENTURA, medijska svetovalnica, d.o.o., Ljubljana, in v podjetju MEDIA PUBLIKUM tržno komuniciranje in storitve, d.o.o., Ljubljana. Podjetje BRAVO 1, športni marketing, d.o.o. se primarno ukvarja s sponzorstvi v športu, organiziranjem priprav za različne športne klube, medijskim oglaševanjem in organiziranjem prireditev (npr. Eurobasket 2013 v Sloveniji). Podjetje S.V. - RSA komuniciranje v športu, d.o.o. se primarno ukvarja s storitvami medijskega zakupa, dodatno pa s trženjem marketinških pravic in organiziranjem strokovnih konferenc na področju športa, medtem ko ima podjetje DMK in sinovi, družba za naložbe d.o.o. zgolj naložbo (100 % poslovni delež) v podjetju NDK nepremičnine d.o.o., ki je dejavno na trgu oddajanja lastnih nepremičnin. Podjetje Adventura, medijska svetovalnica, d.o.o. je edini družbenik v podjetju Media Publikum d.o.o., ki se primarno ukvarja z dejavnostjo prodaje medijskega zakupa in s storitvami medijskega načrtovanja.
6. Podjetje AVRIGO je družba z omejeno odgovornostjo, katere glavna dejavnost je opravljanje prevozov potnikov na medkrajevnih, primestnih in mestnih linijah, ki jo dopolnjuje dejavnost turistične agencije z občasnimi prevozi. Dejavnost avtobusnih prevozov opravlja predvsem na območju Zahodne Slovenije. Je obvladujoča družba t.i. Skupine AVRIGO, v katero so vključena še podjetja INTEGRAL NOTRANJSKA d.o.o., družba za prevoz in turizem, Cerknica, INTEGRAL STOJNA Kočevje Avtobusni promet, d.o.o., INTEGRAL AVTOBUSNI PROMET IN TURIZEM ZAGORJE d.o.o. in ALPTOURS Turizem, trgovina, storitve d.o.o. Podjetje AVRIGO je v 97,31 % lasti podjetja TRIGLAV NALOŽBE, finančna družba, d.d., slednje pa je v 100 % lasti ZAVAROVALNICE TRIGLAV d.d., ki je obvladujoča družba Skupine Triglav. Podjetja v Skupini Triglav primarno opravljajo dejavnosti zavarovalništva, upravljanja premoženja (naložbe v vrednostne papirje, nepremičnine in drugo) ter dejavnosti, s katerimi podpirajo temeljna finančna stebra. Podjetje Triglav naložbe d.d., kot gospodujoče podjetje podjetja AVRIGO, deluje v Skupini Triglav kot specializirano podjetje za upravljanje nestrategičnih naložb.
7. Podjetje IZLETNIK CELJE je delniška družba, katere glavna dejavnost je prevoz potnikov v cestnem avtobusnem prometu, deluje pa tudi na področju turistične dejavnosti, servisa in vzdrževanja avtobusov in tovornih vozil ter avtošol. Prisotno je zlasti na območju širše celjske regije, območju Posavja in delu Zasavja z naslednjimi poslovnimi enotami: Celje linijski promet, Celje mestni promet, Celje prosti prevozi, Slovenske Konjice, Velenje, Mozirje, Hrastnik, Sevnica, Krško in Rogaška Slatina. Gospodujoče podjetje prevzetega podjetja Izletnik Celje je z 91,48 % kapitalskim deležem SKUPINA VIATOR & VEKTOR, družba za upravljanje podjetij, d.d. – v stečaju, ki je lastnica 207.710 izdanih delnic z oznako IZCG, ki so predmet zadevne koncentracije. Podjetje IZLETNIK CELJE izvaja na slovenskem trgu kontrolo nad podjetjem KORATUR avtobusni promet in turizem d.d. (79,7 % kapitalski delež) ter nad podjetjem MEPROM, družba za mestni in primestni potniški promet d.o.o.⁴, v katerem ima 100 % poslovni delež.
8. Priglasitelja navajata, da predstavlja pridobitev večinskega deleža v podjetju IZLETNIK CELJE za DMK privlačno finančno naložbo, saj je ciljno podjetje v Republiki Sloveniji

³ Uradni list RS, št. 106/10-UPB5.

⁴ Iz 2. ločke dopolnitve priglasitve (dokument opr. št. 3061-13/2014-8 z dne 20. 8. 2014) izhaja, da podjetje MEPROM d.o.o. v letih 2011, 2012 in 2013 ni realiziralo čistih prihodkov od prodaje na slovenskem trgu.

uveljavljeno na področju avtobusnih prevozov, in sicer tako javnih linijskih prevozov kot tudi posebnih prevozov. Povezava DMK s podjetjem AVRIGO, ki ima potrebna znanja in izkušnje na področju avtobusnih prevozov ter njuno skupno vodenje in upravljanje podjetja IZLETNIK CELJE, pa naj bi pripeljalo do nadaljnjega razvoja in krepitve slednjega.

II. PODREJENOST ZPOmK-1

A Koncentracija

9. ZPOmK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer: (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij; (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij; ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.
10. Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom v smislu prejšnjega odstavka pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja ter (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja. Kontrola je lahko izključna ali skupna.
11. Trajno spremembo v kontroli določenega podjetja je mogoče doseči tudi na podlagi več zaporednih transakcij, med katerimi je lahko posamezna transakcija (v primeru, če sta dve, gre za prvo) zgolj prehodne narave. Takšna (začasna) transakcija ne pomeni koncentracije, ampak se posamezne, medsebojno povezane, transakcije pod določenimi pogoji obravnavajo kot ena sama koncentracija. Prvi pogoj je, da so posamezne transakcije med pridobitelji dogovorjene pravno zavezujoče. Drugi pogoj pa se nanaša na dolžino časovnega obdobja, ki sme preteči med obema dogovorjenima transakcijama, in sicer mora druga transakcija nastopiti kmalu po prvi, običajno naj bi bil časovni okvir za izvedbo druge transakcije največ eno leto od nastopa prve. V takšnem primeru pridobitev kontrole na podlagi prve transakcije nima za posledico trajne strukturne spremembe, saj kontrola, ki jo pridobi podjetje na podlagi prve transakcije, ni trajna, ampak traja le toliko, dokler ne nastopi druga oziroma zadnja. V obravnavanem primeru je DMK dne 12. 6. 2014 na podlagi pridobitve večinskega kapitalskega deleža pridobil kontrolo nad podjetjem IZLETNIK CELJE, vendar je slednji, s podjetjem AVRIGO, na podlagi katerega bosta navedeni podjetji izvajali skupno kontrolo nad prevzetim podjetjem. Na podlagi vsega zgoraj obrazloženega Agencija ugotavlja, da prva transakcija, ki vključuje pridobitev izključne kontrole, nima za posledico trajne strukturne spremembe in zato ne predstavlja ločene koncentracije, temveč koncentracijo v zadevnem primeru predstavlja pridobitev (skupne) kontrole,
12. Nastanek koncentracije v smislu prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1 pomeni tako imenovani pravni pogoj, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja - preseganje količinskih pragov, določenih v prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1, nujni opredelilni element koncentracije. Če sta izpolnjena oba pogoja, nastane obveznost priglasitve in presoje po ZPOmK-1.

13. V obravnavanem primeru je bila dne 12. 6. 2014 sklenjena pogodba med DMK kot kupcem in GORENJSKO BANKO D.D. KRANJ kot prodajalcem. Pogodba je bila sklenjena na podlagi izvedene javne dražbe celotnega paketa 207.710 navadnih imenskih kosovnih delnic podjetja IZLETNIK CELJE, izdanih v obliki nematerializiranih vrednostnih papirjev in vpisanih pri KDD z oznako IZCG, kar predstavlja 91,48 % osnovnega kapitala ciljnega podjetja, katerega imetnik in zastavni dolžnik je bila SKUPINA VIATOR & VEKTOR, družba za upravljanje podjetij, d.d. - v stečaju, s strani zastavnega upnika, podjetja GORENJSKA BANKA D.D., KRANJ. Vrednost transakcije znaša 3.250.000,00 EUR. Na podlagi te pogodbe je DMK pridobil 91,48 % kapitalski delež v podjetju IZLETNIK CELJE.

14

15. Pridobitev (skupne) kontrole nad podjetjem pomeni koncentracijo v smislu druge alineje prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1, ki določa, da gre za koncentracijo pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.

B Preseganje pragov po prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1

16. ZPOmK-1 v prvem odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Agenciji. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegele 35 milijonov evrov in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegele 1 milijon evrov ali je letni promet v primeru iz tretje alineje prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1 vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegele 1 milijon evrov.

17. Iz predloženih finančnih podatkov priglasiateljev ter javno dostopnih podatkov izhaja, da je znašal letni promet podjetij, ki jih obvladuje DMK (brez prometa med posameznimi povezanimi podjetji) v predhodnem poslovnem letu, to je v letu 2013, na trgu Republike Slovenije 41,4 mio EUR⁷ in letni promet podjetja AVRIGO skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije 1.122,2 mio EUR (od

⁷ <http://www.aipes.si/> in izračun priglasiateljev koncentracije.

tega je ustvarila Skupina AVRIGO EUR⁸ in Skupina Triglav EUR⁹ letnega prometa). Ciljno podjetje IZLETNIK CELJE je skupaj z drugimi podjetji v skupini v istem obdobju na trgu Republike Slovenije ustvarilo 22,3 mio EUR letnega prometa¹⁰, kar pomeni, da je presežen prag 35 mio EUR letnega prometa, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOMK-1 ter hkrati prag 1 mio EUR letnega prometa prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOMK-1.

18. Podrejenost koncentracije določbam ZPOMK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja, pravni in ekonomski. V primeru predmetne koncentracije sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podrejena določbam ZPOMK-1.

C Pristojnost Agencije

19. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij¹¹ (v nadaljevanju: Uredba ES o združitvah) nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostmi EU. Dolžnost Agencije¹² je torej, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.¹³
20. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa, in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 2.500 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.
21. Priglasitelj sta navedla, da priglašena koncentracija nima razsežnosti EU, ker niso doseženi pragovi iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah in iz tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, saj vsa podjetja udeležena v koncentraciji skupaj ne dosegajo praga obsega skupnega letnega prometa v višini 5.000 mio EUR oziroma 2.500 mio EUR. Agencija na podlagi podatkov priglasiteljev ter drugih razpoložljivih podatkov ugotavlja, da zadevna koncentracija ne izpolnjuje meril za koncentracijo z razsežnostjo EU, ker ni presežen prag iz točke (a) drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah (skupni promet na svetovnem trgu ne presega 5.000 mio EUR), kot tudi ne iz točke (a) tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah (skupni promet na svetovnem trgu ne presega 2.500 mio EUR). Glede na to, da morajo biti pogoji izpolnjeni kumulativno, iz obrazloženega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti

⁸ Dokument opr. št. 3061-13/2014-1 z dne 15. 7. 2014, priloga 2.

⁹ <http://www.ajpes.si/> in izračun priglasiteljev koncentracije.

¹⁰ <http://www.ajpes.si/>.

¹¹ UL L 24, 29.1.2004, str. 1–22.

¹² Dolžnost izhaja tako iz načela lojalnosti, ki je opredeljeno v tretjem odstavku 4. člena Pogodbe o EU (UL C 326, 26.10.2012), kot tudi iz 21. člena Uredbe ES o združitvah.

¹³ Glej sodbo Sodnišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

zadevne koncentracije s pravili konkurence na podlagi nacionalnega prava o konkurenci na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg

22. Skladno s sedmo točko 3. člena ZPOmK-1 je upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg listi trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive. Zamenljivi so tisti proizvodi oziroma storitve, ki so v očeh uporabnika z vidika lastnosti, cene in namena uporabe medsebojno zamenljivi ali nadomestljivi. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.
23. Pri presoji koncentracije je Agencija ugotavljala, ali prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij ali delov podjetij na katerem od trgov, kjer le-ta nastopajo, ali do povezav, ki bi omejevale konkurenco na katerem od z njim tesno povezanih trgov.
24. Priglasitelja sta navedla, da se koncentracija nanaša na dejavnost javnega prevoza potnikov in avtobusnih prevozov ter v omejenem obsegu na področje dejavnosti avtošol, servisa avtobusov in turistične dejavnosti. Priglasitelja pri tem ocenjujeta, da javni prevoz potnikov vključuje tako prevoze v cestnem prometu kot tudi v železniškem prometu.
25. Priglasitelja ocenjujeta, da so za potrebe presoje predmetne koncentracije bistvene dejavnosti na področju prevoza potnikov v cestnem avtobusnem prometu, kjer so poleg prevzelega podjetja IZLETNIK CELJE dejavna tudi podjetja iz Skupine AVRIGO in kjer bi lahko delno prihajalo do prekrivanja dejavnosti na horizontalni ravni. Priglasitelja sicer menita, da bo do določenih horizontalnih prekrivanj potencialno prišlo tudi pri drugih dejavnostih podjetij iz Skupine AVRIGO in IZLETNIK CELJE (na področju turistične dejavnosti, popravila motornih vozil in dejavnosti avtošol).
26. Glede na navedeno priglasitelja ocenjujeta, da bi bilo potrebno kot upoštevni storitveni trg opredeliti *trg prevoza potnikov v cestnem avtobusnem prometu*, ki je urejen s koncesijskimi pogodbami za opravljanje javnih linijskih prevozov na registriranih linijah z izvajalci, sklenjenimi do 31. 12. 2015, oziroma upoštevni *trg integriranega kopenskega potniškega prometa*, ki poleg avtobusnih prevozov vključuje še železniški potniški promet na podlagi v letu 2015 predvidene izvedbe projekta integriranega javnega potniškega prometa (v nadaljnjem besedilu: IJPP).
27. Agencija ugotavlja, da bi do horizontalnega prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij lahko prišlo na trgu zagotavljanja avtobusnih prevozov potnikov, kjer sta dejavni tako podjetje AVRIGO ter z njim povezana podjetja (INTEGRAL NOTRANJSKA d.o.o., družba za prevoz in turizem, Cerknica, INTEGRAL STOJNA Avtobusni promet, d.o.o., INTEGRAL AVTOBUSNI PROMET IN TURIZEM ZAGORJE d.o.o. in ALPTOURS Turizem, trgovina, storitve d.o.o.), kot tudi podjetje IZLETNIK CELJE s povezanimi podjetji (podjetji KORATUR avtobusni promet in turizem d.d. in MEPROM, družba za mestni in primestni potniški promet d.o.o.).
28. Agencija je z namenom ugotovitve stanja in razmer na trgu, na katerega bo obravnavana koncentracija imela vpliv, posredovala vprašalnike¹⁴ različnim udeležencem obravnavanega trga. Vprašalnike je Agencija posredovala zato, da bi pridobila podatke glede dejanske ureditve izvajanja posameznih oblik prevoza potnikov v notranjem cestnem prometu, ki jih opravljajo podjetja iz Skupine AVRIGO in IZLETNIK CELJE. Na ta način je želela ugotoviti tržni položaj udeležencev koncentracije in njihovih konkurentov na

¹⁴ Dokument opr. št. 3061-13/2014-10 z dne 19. 9. 2014, 3061-13/2014-11 z dne 19. 9. 2014 in 3061-13/2014-12 z dne 19. 9. 2014.

posameznem trgu, na katerih so v koncentraciji udeležena podjetja prisotna, in vpliv na izbiro, ki jo imajo na voljo uporabniki posameznih storitev, ki jih nudijo v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja, prav tako pa je z vprašalniki Agencija želela preveriti pravno in dejansko ureditev izvajanja obravnavnih storitev na slovenskem trgu.

29. Zakon o prevozi v cestnem prometu¹⁵ (v nadaljnjem besedilu: ZPCP-2), ki določa pogoje in način opravljanja prevozov potnikov in blaga v notranjem in mednarodnem cestnem prometu, v 44. členu opredeljuje sledeče oblike prevoza potnikov v notranjem cestnem prometu:

- javni linijski prevoz,
- posebni linijski prevoz,
- občasni prevozi potnikov,
- avtotaksi prevoz,
- stalni izvenlinijski prevozi (shuttle prevoz) ter
- posebna oblika prevozov (cestni turistični vlak, prevozi invalidov ali bolnikov).

Javni linijski prevoz

30. Javni linijski prevoz je prevoz potnikov v cestnem prometu med avtobusnimi postajami in avtobusnimi postajališči na določeni liniji, po vnaprej določenem voznem redu, splošnih prevoznih pogojih in ceniku. Opravlja se lahko kot potniški, hitri ali direktni linijski prevoz.¹⁶ Država zagotavlja, da je javni linijski prevoz pod enakimi pogoji dostopen vsem, zato mora prevoznik opravljati prevoze v skladu z registriranim voznim redom, cenikom, splošnimi prevoznimi pogoji in koncesijsko pogodbo. Za razliko od posebnega linijskega prevoza morajo imeti polniki, ki uporabljajo javni linijski prevoz, ves čas trajanja prevoza pri sebi vozovnico. Javni linijski prevoz potnikov v cestnem prometu se na posamezni liniji lahko opravlja po istem voznem redu tudi z več avtobusi.¹⁷ Javni linijski prevoz se deli na medkrajevni in mestni linijski prevoz potnikov.

i. Medkrajevni linijski prevoz potnikov

31. Medkrajevni linijski prevoz potnikov zagotavlja država kot javno dobrino v okviru gospodarske javne službe. Agencija v nadaljevanju sicer povzema nekatere določbe ZPCP-2, ki se nanašajo na ureditev izvajanja medkrajevnih linijskih prevozov, vendar kot bo razvidno iz kasnejše obrazložitve v točki C (Presoja koncentracije), dejansko stanje na trgu ne sledi uredilvi, ki jo predvideva navedeni zakon. Skladno s 1. odstavkom 50. člena ZPCP-2 naj bi država (v njenem imenu je za to pristojno Ministrstvo za infrastrukturo in prostor; v nadaljevanju: Ministrstvo) na podlagi javnega razpisa podelila koncesije najugodnejšim ponudnikom prevozov. Za posamezne linije ali več linij se lahko v skladu z Uredbo 1370/2007/ES koncesija podeli tudi neposredno s sklenitvijo pogodbe na podlagi izvedenega postopka za izbiro najugodnejšega ponudnika.

ii. Mestni linijski prevoz potnikov

32. Za mestni promet je značilno, da se izvaja na ozemlju mesta oziroma mestne občine. Občina podeli koncesijo izvajalcu mestnega prometa. Financiranje mestnih prevozov se izvaja z vplačili uporabnikov mestnega prevoza in sofinanciranjem lokalne skupnosti/občine. Izjema so mestni prevozi v nekaterih mestih (Ljubljana, Koper, Maribor, Kranj ipd), kjer država sofinancira (subvencionira) dijaške in študentske vozovnice. Za razliko od medkrajevnih linijskih prevozov prevozov v mestnem avtobusnem prometu ne predpisuje oziroma zagotavlja država, ampak so za organizacijo in način izvajanja linijskih

¹⁵ Uradni list RS, št. 131/06, 33/96, 88/99, 94/01, 16/02, 30/02, 82/02, 40/03, 92/03, 108/03, 129/03, 11/04, 86/04, 88/04, 137/04, 120/05, 5/07 - popr., 123/08, 28/10, 49/11, 40/12 - ZUJF, 57/12 in 39/13).

¹⁶ Prvi odstavek 45. člena ZPCP-2.

¹⁷ http://www.mzjp.gov.si/si/delovna_podrocja/prometu/promelna_politika/prevozi_v_cestnem_prometu/novosti_v_cestnem_prometu/prevoz_notranji_promet/

prevozov v mestnem prometu pristojne lokalne skupnosti, ki lahko določijo izvajanje mestnega prometa za gospodarsko javno službo. Linijski prevoz v mestnih občinah, ki imajo več kot 100.000 prebivalcev, pa se po določilih ZPCP-2 obvezno opravlja kot lokalna gospodarska javna služba.¹⁸

Posebni linijski prevoz

33. Posebni linijski prevoz je prevoz določene vrste potnikov. S posebnim linijskim prevozom se opravlja prevoz delavcev na delo in domov, prevoz šoloobveznih otrok, dijakov in študentov med domom in izobraževalno ustanovo, prevoz oseb s posebnimi potrebami med domom in zavodom ter prevoz vojakov in vojakinj ter njihovih družin med domom in vojašnico.¹⁹ Teh prevozov ne zagotavlja država, temveč se izvajajo na podlagi sklenjene pisne pogodbe med naročnikom prevoza in prevoznikom. Seznam potnikov je obvezni sestavni del pogodbe.

Občasni prevoz potnikov

34. Avtobusni prevoz lahko obsega tudi občasni prevoz potnikov, ki je opredeljen kot prevoz v cestnem prometu, pri katerem se skupina vnaprej določenih potnikov prevaža pod pogoji, ki so dogovorjeni s pogodbo med prevoznikom in naročnikom prevoza (npr. turistični prevozi). Za občasni prevoz velja, da ne sme vsebovati ponavljajočih se elementov linijskega in ne posebnega linijskega prevoza, kot so relacija, čas odhoda in prihoda ter mesto vstopanja in izstopanja potnikov. Ti prevozi so namenjeni potrebam po enkratnih prevozih in nimajo funkcije prevoza dnevne migracije potnikov.
35. Iz priglasitve izhaja, da podjetji AVRIGO in IZLETNIK CELJE s povezanimi podjetji večji del svojih prihodkov ustvarita z izvajanjem avtobusnih prevozov potnikov, in sicer medkrajevnih in posebnih linijskih prevozov. Pri slednjih
Ina na podlagi posredovanih podatkov glede doseženih prihodkov od prodaje z drugimi dejavnostmi (kot so turistična dejavnost, popravila motornih vozil in dejavnost avtošol), ki jih opravljajo podjetja Skupine AVRIGO in IZLETNIK CELJE in pri katerih bi potencialno prihajalo do določenih prekrivanj, izhaja, da predstavljajo le-te majhen delež v njihovih celotnih prihodkih.
36. Glede na opisane značilnosti in obstoječo zakonsko ureditev posameznih oblik prevoza potnikov v avtobusnem prometu ter glede na dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo v koncentraciji udeležena podjetja, bi v zadevnem primeru lahko opredelili naslednje upoštevne storitvene trge, na katerih bi presojali učinke obravnavane koncentracije, in sicer:
- trg medkrajevnih avtobusnih linijskih prevozov potnikov,
 - trg mestnih avtobusnih linijskih prevozov potnikov,
 - trg posebnih linijskih prevozov,
 - trg občasnih prevozov potnikov.
37. Posamezne navedene trge bi lahko opredelili tudi ožje, vendar ker morebitna ožja opredelitev trgov ne bi bistveno vplivala ali spremenila presoje zadevne koncentracije, Agencija ni dokončno opredelila upoštevnihi storitvenih trgov.
38. Po ocenah priglasiteljev je železniški potniški promet že pri sedanji, delni, integraciji javnega potniškega prometa pomemben konkurent prevozu potnikov v cestnem avtobusnem prometu - tako z voznim redom kot nižjimi cenami vozovnic na večini rednih železniških linij, ki se prekrivajo in dopolnjujejo z registriranimi linijami avtobusnih prevoznikov. Z izvedbo projekta IJPP, ki ga izvaja Ministrstvo, katerega cilj je bil do leta 2014 vzpostaviti pogoje za uvedbo enotne vozovnice ter poenotenja voznih redov na ravni

¹⁸http://www.mzsp.gov.si/si/delovna_podrocja/promet/prometna_politika/prevozi_v_cestnem_prometu/novosti_v_cestnem_prometu/prevoz_notranji_promet/

¹⁹ Prvi odstavek 54. člena ZPCP-2.

avtobusnega in železniškega prometa, pa naj bi bila substitucija obeh oblik javnega prevoza še bolj izrazita. Priglasitelja se pri oceni, da avtobusni in železniški promet lahko sodita na isti upošteveni storilveni trg, sklicujeta na prakso Evropske komisije,²⁰ na študijo Inštituta za socio-ekonomsko in poslovno evalvacijo, Ekonomske fakultete, Univerze v Ljubljani z dne 28. 9. 2011 z naslovom »Izdelava ekonometričnega modela za določanje cen vozovnic v javnem potniškem prometu« in na uveden projekt Subvencionirani prevozi za dijake in študente v šolskem/študijskem letu 2013/14, ki sicer še ne govori o enotni vozovnici, ampak o t.i. kombinirani vozovnici.

39. Agencija ugotavlja, da je v 4. odstavku 50. člena ZPCP-2 predvideno, da se za zagotavljanje javnega linijskega prevoza potnikov uvede sistem enotne vozovnice, v katerega izvajanje se lahko vključijo prevozniki, ki opravljajo javne linijske prevoze potnikov. Uvedba enotne vozovnice, ki bo veljala znotraj določenih con, bo potniku zagotavljala, da bo v primeru prestopanj med enakimi ali različnimi transportnimi načini znotraj cone oz. con, za katere je kupil vozovnico, lahko uporabljal isto vozovnico, brez doplačila. Agencija na podlagi podatkov, pridobljenih s strani Ministrstva²¹, ugotavlja, da se t.i. projekt IJPP v praksi ne izvaja, saj še vedno ni imenovan niti enotni upravljavec na nivoju države, ki bi poskrbel za usklajeno delovanje celotnega sistema prevoza potnikov.
40. Glede na razvejanost železniške infrastrukture na območju Republike Slovenije bi lahko sklepali, da je potniški vlak možno uporabljati v glavnem za prihode in odhode iz večjih mest, medtem ko se lahko avtobusni prevozi uporabljajo tudi za dosego destinacij, ki so bolj odročne in niso povezane oziroma jih ni mogoče doseči z vlakom. Tudi iz prejetih odgovorov na vprašalnike, ki jih je Agencija posredovala tržnim udeležencem, je večina podjetij navedla, da železniški promet na registriranih linijah, na katerih opravljajo avtobusne prevoze, ne predstavlja alternativno vrsto prevoza, saj pogosto na teh območjih železniške linije sploh ne obstajajo ali pa obstajajo le v omejenem obsegu.
41. Ne glede na navedeno Agencija meni, da v primeru presoje predmetne koncentracije ni izkazan sum o njeni skladnosti s pravili konkurence, zato dokončna opredelitev upoštevnega storilvenega trga ni potrebna.

B Upošteveni geografski trg

42. Upošteveni geografski trg je v skladu z 8. točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevnem proizvodnem oziroma storilvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevnega geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.
43. Priglasitelja ocenjujeta, da je obseg upoštevnega geografskega trga za trg storitev prevoza potnikov v cestnem avtobusnem prometu in/ali trg storitev integriranega kopenskega potniškega prometa potrebno opredeliti ožje kot celotno območje Republike Slovenije. Izrazito lokalno usmerjenost na strani povpraševanja priglasitelja izkazuje s podatki Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SURS) o opravljenih prevozih²², iz katerih je razvidno, da je bilo v letu 2013 v medkrajevnem javnem linijskem prevozu prepeljanih 71,3 % potnikov na razdaljah do 20 km, četrtina potnikov na razdaljah od 21 do 50 km, drugi pa na daljših razdaljah, kar pomeni, da je bilo kar 96 % potnikov prepeljanih na razdaljah do 50 km. Podobno kažejo tudi podatki o opravljenih potniških kilometrih. Priglasitelja na podlagi navedenega ocenjujeta, da

²⁰ Odločba Komisije z dne 4. 12. 2004 v zadevi Keolis/AB Storstockholm Lokaltraffik/Busslink, COMP/M 2960 in odločba Komisije z dne 2. 8. 1999 v zadevi NSR/VSN/CM/IGO PLUS, IV/M.1504.

²¹ Dokument št. 3061-13/2014-20 z dne 24. 9. 2014 in št. 3061-13/2014-59 z dne 1. 10. 2014.

²² Dokument opr. št. 3061-13/2014-1 z dne 15. 7. 2014, priloga 11.

predstavlja geografski trg glede na povpraševanje lokalno območje v razdalji 50 km, kar je tudi skladno z obsegom opravljanja prevozov podjetij iz Skupine Avrigo in iz Skupine Izletnik Celje. V ta namen sta priglasitelja priložila tudi sezname registriranih linij prevoznikov v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij.²³ Priglasitelja glede na obstoječe registrirane prevozne linije ocenjujeta, da je podjetje AVRIGO skupaj z odvisnimi podjetji prisotno na dveh upoštevnih geografskih trgih (Goriška in Obalno – kraška regija), podjetje IZLETNIK CELJE in njegovo odvisno podjetje KORATUR pa na območju Savinjske, Spodnjeposavske in Koroške regije. Nadalje sta navedla, da na področju izvajanja storitev prevoza potnikov v cestnem avtobusnem prometu in/ali storitev integriranega kopenskega potniškega prometa, na ožje opredeljenih geografskih trgih ne prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij in da ne obstaja upoštevni trg, na katerem bi bilo potrebno presojeti koncentracijo. Priglasitelja v nadaljevanju navajata, da posamezne daljše registrirane prevozne linije sicer v določenih primerih prečkajo ali se dotikajo posameznih regijskih geografskih trgov ali pa začnejo ali končujejo daljši linijski prevoz v Ljubljani kot centru Osrednjeslovenske regije, vendar te linije predstavljajo majhen del prevozov

44. Priglasitelja menita, da ožjo opredelitev geografskega trga narekujejo tudi logistične, tehnično – tehnološke, kadrovske in regulativne omejitve, zaradi katerih posamezni izvajalci avtobusnih prevozov z obstoječimi zmogljivostmi ne morejo racionalno, učinkovito in ekonomsko upravičeno opravljati storitev prevoza potnikov na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Priglasitelja pri tem navajata, da se posamezne koncesije za izvajanje javnega linijskega prevoza dodelijo za ožja območja in da se tudi posebni linijski prevoz opravlja na ožjem, lokalnem nivoju. Navedene trditve naj bi dokazovali tudi podatki, povzeti iz spletne aplikacije za spremljanje izdatkov javnih institucij »Supervizor«.
45. Podjetje AVRIGO je skupaj s povezanimi podjetji prisotno na območju Goriške in Obalno – kraške regije, medtem ko je prevzeto podjetje IZLETNIK CELJE skupaj s povezanimi podjetji prisotno na območju Savinjske, Spodnjeposavske in Koroške regije. Kljub temu, da so posamezni avtobusni prevozniki osredotočeni na posamezno regijo, Agencija na podlagi podatkov o izvajanju medkrajevnih linijskih prevozov, ki jih je pridobila od Ministrstva²⁴, ugotavlja, da prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij pri izvajanju medkrajevnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov na naslednjih relacijah na območju Republike Slovenije, in sicer:
- Prevoznika KORATUR d.d. in AVRIGO na relaciji Vransko – Ljubljana;
 - Prevoznika KORATUR d.d. in INTEGRAL ZAGORJE d.o.o. na relaciji Trojane – Ljubljana;
 - Prevoznika IZLETNIK CELJE in AVRIGO na relaciji Ljubljana – Maribor, in sicer na celotni trasi od Ljubljane do Maribora, s tem, da je na vmesni relaciji od Vranskega do Slovenske Bistrice prisotno v glavnem podjetje IZLETNIK CELJE. Prevoznika se z linijami prekrivata tudi na relaciji Celje – Ljubljana – Piran, kjer se IZLETNIK CELJE z linijo PR A12 8006 2 prekriva z več linijami, na katerih izvaja prevoze tudi podjetje AVRIGO, in sicer predvsem na relaciji Ljubljana – Postojna;
 - Prevoznika IZLETNIK in INTEGRAL ZAGORJE na relaciji Trojane – Ljubljana ter na celotnem območju občine Hrastnik.
46. Na podlagi zgoraj navedenega bi lahko geografski obseg trga izvajanja medkrajevnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov opredelili kot celotno nacionalno ozemlje, saj so pogoji konkurence pri izvajanju teh storitev enaki na celotnem območju Republike Slovenije, poleg tega na trgu ni razlik v pravnih zahtevah in cenah.
47. Geografski obseg trga mestnih linijskih prevozov potnikov kot tudi posebnih linijskih prevozov bi lahko opredelili ožje, in sicer kot območje mesta oziroma lokalne skupnosti, na katerem se ti prevozi s strani posameznega prevoznika izvajajo. Iz javno dostopnih podatkov je razvidno, da izvaja Skupina AVRIGO mestne linijske prevoze v MO Nova

²³ Dokument opr. št. 3061-13/2014-1 z dne 15. 7. 2014, priloge 12, 13, 14, 15, 16 in 17.

²⁴ Dokument opr. št. 3061-13/2014-61 z dne 1. 10. 2014.

Gorica, občini Šempeter-Vrtojba ter občini Idrija in Skupina IZLETNIK CELJE v občinah Velenje in Krško. Na podlagi analize trga pa Agencija ugotavlja, da si podjetja pri izvajanju mestnih linijskih prevozov potnikov lahko konkurirajo na razpisih občin za opravljanje navedene dejavnosti. Do enakih ugotovitev je prišla Agencija tudi ob proučitvi posredovanih podatkov glede izvajanja posebnih linijskih prevozov potnikov.

48. Agencija glede izvajanja občasnih prevozov potnikov ugotavlja, da ti prevozi temeljijo na ponudbi in povpraševanju in jih podjetja izvajajo na osnovi pridobljenih naročil po vsej Sloveniji in ostalih evropskih državah. Tudi iz pridobljenih podatkov je razvidno, da izvajajo v koncentraciji udeležena podjetja tovrstne prevoze za kupce iz različnih območij nacionalnega teritorija, zato bi lahko geografski trg opredelili kot območje Republike Slovenije.
49. Ne glede na navedeno pa dokončna opredelitev upoštevnih geografskih trgov v zadevnem primeru ni potrebna, saj ne glede na to, ali bi upoštevne geografske trge opredelili ožje ali širše, ne bi bil izkazan sum glede skladnosti obravnavane koncentracije s pravili konkurence in bi ostala presoja koncentracije enaka.

C Presoja koncentracije

50. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.
51. Horizontalne združitve lahko bistveno ovirajo učinkovito konkurenco v primeru, če so pred združitvijo v koncentraciji udeležena podjetja bližnji konkurenti in se s koncentracijo odstrani pomemben konkurenčen pritisk med njimi, kar bi posledično povečalo tržno moč združenega subjekta in škodovalo učinkoviti konkurenci.
52. Agencija v primeru širše opredelitve upoštevnih geografskih trgov ugotavlja, da bi do horizontalnega prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij, glede na dejavnosti, ki jih opravljajo v koncentraciji udeležena podjetja, lahko prišlo na trgu izvajanja medkrajevnih linijskih prevozov potnikov, na trgu mestnih linijskih prevozov potnikov, ter pri izvajanju občasni in posebnih linijskih prevozov potnikov, vendar v manjšem obsegu. Kljub temu je Agencija, zaradi možnih učinkov, ki bi jih zadevna koncentracija lahko povzročila na trgu, v nadaljevanju prikazala tudi položaj združenega podjetja na posameznem trgu. V okviru tržne analize je Agencija posredovala vprašalnike Ministrstvu, občinam in podjetjem, ki imajo sklenjene koncesijske pogodbe za opravljanje medkrajevnih linijskih prevozov na območju Republike Slovenije. Podatke o slednjih je Agencija pridobila s strani Ministrstva. Glede ostalih oblik prevoza potnikov, ki jih prav tako izvajajo udeleženci koncentracije, je Agencija ugotovila, da ne obstajajo ločeni registri podatkov. Prav tako je Agencija ugotovila, da večina od 36-ih koncesionarjev, ki jim je posredovala vprašalnike, opravlja poleg medkrajevnih linijskih prevozov potnikov tudi druge oblike prevozov.

Trg izvajanja medkrajevnih linijskih prevozov potnikov

53. Kot je bilo že navedeno v poglavju o upoštevni geografskem trgu, se dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij na trgu izvajanja medkrajevnih linijskih prevozov potnikov na območju Republike Slovenije horizontalno prekrivajo zgolj v zelo omejenem obsegu, in sicer na določenih relacijah na območju Republike Slovenije.

54. Agencija na podlagi podatkov, ki jih je pridobila s strani Ministrstva, ugotavlja, da so od leta 2004 do danes podeljene koncesije avtobusnim prevoznikom brez javnega razpisa. Obstoječi prevozi se tako še vedno izvajajo na podlagi 1. odstavka 43. člena Uredbe o koncesijah za opravljanje gospodarske javne službe izvajanja javnega linijskega prevoza potnikov (v nadaljevanju: Uredba 2004), ki določa, da se prve koncesije za opravljanje gospodarske javne službe (v nadaljevanju: GJS) na dosedanjih linijah do 31. 12. 2008 podeli prevoznikom, ki so na podlagi registriranih vozni redov iz prometnega leta 2003/2004 opravljali javne linijske prevoze. Konec leta 2008 je bila sprejeta prva novela zakona (ZPCP-2A), v kateri je bilo določeno, da se, v kolikor veljavnost koncesije poteče pred podelitvijo nove koncesije na podlagi javnega razpisa ali v primeru odvzema koncesije izjemoma, začasno podeli koncesija za opravljanje GJS javnega linijskega prevoza potnikov brez javnega razpisa, vendar največ za dve leti. V tem času se mora izvesti javni razpis za podelitev koncesije. Koncesije, podeljene v skladu z ZPCP-2, so se tako skladno z 2. členom te novele podaljšale največ do 31. decembra 2010. Leta 2009 se je začel pripravljati razpis za podelitev koncesij za opravljanje GJS javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, ki je skladno z novo Uredbo o načinu izvajanja GJS javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu in o koncesiji te javne službe (v nadaljevanju: Uredba 2009) predvidel 6 koncesijskih območij. Leta 2010 je Direkcija RS za ceste kot pristojni organ razpis objavila, vendar ni bil realiziran. Direkcija RS za ceste je zavrnila vseh 7 prejetih ponudb in kot razlog navedla prekoračitev razpoložljivih finančnih sredstev koncedenta za financiranje te javne službe. Danes imamo tako še vedno situacijo iz leta 2003/2004, koncesijskih območij skladno z novo Uredbo 2009 ni, koncesije za opravljanje medkrajevnih linijskih prevozov pa ima po podatkih Ministrstva 36 prevoznikov. Na posamezni avtobusni medkrajevni liniji lahko opravlja prevoze potnikov tudi več različnih prevoznikov, kar pomeni, da ima lahko več prevoznikov koncesijo na isti liniji, pri čemer Ministrstvo uskladi vozne rede. Zadnja novela zakona ZPCP-2E pa je predvidela podaljšanje obstoječih koncesij najdlje do 31. 12. 2015.
55. Agencija nadalje ugotavlja, da država oziroma pristojno Ministrstvo določi stroškovno ceno skladno z določili 43. člena Uredbe 2004, ki določa, da se višina kompenzacije določi na podlagi analize stroškov, ki bi jo imelo na tem področju tipično dobro delujoče podjetje. Trenutno znaša priznana stroškovna cena 1,1814 EUR/km in je za vse prevoznike koncesionarje enaka. Končna cena vozovnic se oblikuje na podlagi Pravilnika o izvajanju subvencioniranega prevoza²⁵ in Pravilnika o določanju cen subvencioniranega prevoza²⁶.
56. Kot že navedeno, imajo udeleženci koncentracije sklenjene koncesijske pogodbe za izvajanje medkrajevnih linijskih prevozov na registriranih prevoznih linijah vse od leta 2004. Obstoječe pogodbe naj bi veljale predvidoma do konca leta 2015, kar pomeni, da se pri nas izvajalci še vedno ne izbirajo v konkurenčnem postopku oziroma na razpisih za pridobitev koncesijske pogodbe, kot to predvideva nov zakon in zakonodaja EU, ampak imamo na področju medkrajevnih linijskih prevozov zatečeno stanje iz leta 2003/2004. Praksa Evropske komisije je namreč pokazala, da poteka konkurenca med avtobusnimi prevozniki na ravni razpisov za pridobitev koncesije, pri nas pa si v zadnjih desetih letih avtobusni prevozniki dejansko niso konkurirali med seboj.
57. Z letom 2016 se sicer obeta drugačna ureditev tega področja, ki je kljub že sprejeti zakonodaji še precej nejasna, kar dokazuje tudi dokument, na podlagi katerega je Direkcija RS za ceste, ki je leta 2010 neuspešno izvedla javni razpis, zavrnila vse ponudbe²⁷. Agencija je glede na navedeno v nadaljevanju želela ugotoviti, kakšen je trenutni položaj udeležencev koncentracije in drugih podjetij na obravnavanem trgu.
58. Priglasitelj sta podala oceno vrednostnega obsega trga medkrajevnih linijskih prevozov na podlagi aritmetične sredine deležev prihodkov iz naslova medkrajevnih linijskih prevozov v celotnih čistih prihodkih od prodaje Skupine AVRIGO in Skupine IZLETNIK CELJE ter podatkov o prihodkih iz naslova vseh vrst avtobusnih prevozov, pridobljenih na

²⁵ Uradni list RS, št. 69/13 in 55/14.

²⁶ Uradni list RS, št. 69/13.

²⁷ Dokument opr. št. 3061-13/2014-20 z dne 24. 9. 2014.

podlagi podatkov baze Ajpes (FI-PO). Priglasitelja sta na ta način velikost trga medkrajevnih linijskih prevozov ocenila na 90.652.569 EUR leta 2011, na 104.084.828 EUR leta 2012 in na 112.248.071 EUR leta 2013.

59. Vrednostni obseg trga medkrajevnih linijskih prevozov v obdobju ocenjen na podlagi podatkov Ministrstva²⁸

Tabela 1: Prihodki (v EUR) in tržni deleži (v %) podjetij iz Skupine AVRIGO in podjetij iz Skupine IZLETNIK CELJE na trgu medkrajevnih linijskih prevozov v obdobju

Vir: podatki Ministrstva²⁹ in ocene priglasiteljev³⁰.

60. Kot izhaja iz Tabele 1, je vrednostnega tržnega deleža, pri Skupini IZLETNIK CELJE,

61. Agencija je dodatno preverila, ali izračun vrednostnih tržnih deležev odraža realno velikost tržnih deležev na upoštevnem trgu, zato je izračunala tržne deleže v koncentraciji udeleženi podjetij tudi na podlagi opravljenih potniških kilometrov, kot prikazuje Tabela 2.

Tabela 2: Tržni deleži (v %) podjetij iz Skupine AVRIGO in podjetij iz Skupine IZLETNIK CELJE, izračunani glede na opravljene potniške kilometre (v km) na trgu medkrajevnih linijskih prevozov v območju RS.

Vir: podatki Ministrstva³¹ in ocene priglasiteljev³².

²⁸ Dokument opr. št. 3061-13/2014-20 z dne 24. 9. 2014.

²⁹ Dokument opr. št. 3061-14/2014-20 z dne 24. 9. 2014.

³⁰ Dokument opr. št. 3061-14/2014-45 z dne 26. 9. 2014.

62. Podatki v Tabeli 2 kažejo, da

63. Kot glavne konkurente na navedenem trgu sta priglasi telja navedla podjetji Arriva Štajerska d.d. ter Arriva Dolenjska in Primorska d.o.o., ki predstavljata Skupino Arriva, ki je v lasti podjetja Deutsche Bahn, Skupino Alpetour (Alpetour - Potovalna agencija d.d., KAM – BUS d.d., Integral AP Tržič), podjetji LPP d.o.o. in Avtobusni promet Murska Sobota d.d. Od navedenih konkurentov je po podatkih za leto 2013 na obravnavanem trgu dosegla najvišji vrednostni tržni delež Skupina Arriva (■■■■), sledijo Skupina Alpetour (■■■■), podjetje LPP d.o.o. (■■■■) in podjetje Avtobusni promet Murska Sobota d.d. (■■■■). Agencija je preverila tudi strukturo trga na podlagi izračuna količinskih tržnih deležev in pri tem ugotovila, da se tržni deleži, izračunani na podlagi prepeljanih potniških kilometrov, ne razlikujejo bistveno od tržnih deležev, izračunanih na podlagi vrednosti prodaje, in so po podatkih za leto 2013 sledeči: Skupina Arriva (■■■■), Skupina Alpetour (■■■■), LPP d.o.o. (■■■■) in Avtobusni promet Murska Sobota d.d. (■■■■).

64. Kljub prekrivanju dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij na obravnavanem trgu, Agencija ugotavlja, da si v koncentraciji udeležena podjetja na navedenem trgu konkurirajo v zelo omejenem obsegu, za kar obstaja več razlogov. Dejavnost izvajanja medkrajevnih linijskih prevozov potnikov v koncentraciji udeleženih podjetij se prekriva zgolj na določenih relacijah na območju Republike Slovenije, pri čemer pa avtobusna podjetja medsebojno ne tekmujejo s cenami vozovnic, saj so le-te določene s strani Ministrstva³³. Poleg tega država vnaprej določi tudi vozni red in frekvence prevozov, kar pomeni, da medsebojno tekmovanje za potnike na relacijah, kjer se sicer dejavnost obeh udeleženk prekriva, ni mogoče niti na ta način. Kljub opravljanju medkrajevnih linijskih avtobusnih prevozov na isti relaciji s strani več različnih, v koncentraciji udeleženih podjetij, potekajo navedeni prevozi ob različnem času in z različnim številom postajališč, kar lahko povzroči tudi različno dolžino trajanja potovanja.

Trg izvajanja mestnih linijskih prevozov potnikov

65. Skupina AVRIGO izvaja mestne linijske prevoze na območju MO Nova Gorica, v občini Šempeter-Vrtojba ter v občini Idrija, Skupina IZLETNIK CELJE pa v občinah Velenje in Krško.

66. Agencija je posredovala vprašalnike občinam, da bi ugotovila, kako je organiziran mestni linijski prevoz potnikov oziroma kako poteka izbor izvajalca, na kakšen način se oblikujejo prevozne cene, cene vozovnic in kako poteka subvencioniranje tovrstnega prevoza. Iz prejetih odgovorov je razvidno, da je mestni linijski prevoz potnikov v večjih občinah, kot sta Mestna občina Ljubljana in Mestna občina Maribor, opredeljen kot obvezna lokalna gospodarska javna služba, ki jo lahko občina direktno podeli javnemu podjetju (primer je javno podjetje Ljubljanski potniški promet, v nadaljevanju: LPP d.o.o.). V mestnih občinah Kranj, Murska Sobota, Nova Gorica in Velenje se mestni linijski prevoz potnikov izvaja kot izbirna gospodarska javna služba, in sicer s podelitvijo koncesije. Koncesionar je izbran na javnem razpisu, ki se objavi na Portalu javnih naročil. Na razpis se lahko prijavijo vsi ponudniki, ki opravljajo tovrstne prevoze, ne glede na to, kje imajo locirane svoje poslovne enote. Kljub temu pa praksa kaže, da se na razpis dejansko prijavljajo ponudniki, ki so locirani na območju lokalne skupnosti. Izjema je Mestna občina Celje, ki nima organiziranega mestnega linijskega prevoza potnikov, saj se le-ta pokriva z obstoječimi medkrajevnimi avtobusnimi linijami. Prevozne cene in cene vozovnic so določene na podlagi občinskega odloka. Koncesijske pogodbe se sklepajo tudi za daljše časovno obdobje. Tako ima podjetje Alpetour-Potovalna agencija d.d. sklenjeno koncesijsko pogodbo za izvajanje mestnih linijskih prevozov v MO Kranj za obdobje 10-ih let, podjetji

³¹ Dokument opr. št. 3061-14/2014-20 z dne 24. 9. 2014.

³² Dokument opr. št. 3061-14/2014-45 z dne 26. 9. 2014.

³³ Uradni list RS, št. 73/09.

AVRIGO in IZLETNIK CELJE pa imata sklenjeni koncesijski pogodbi za opravljanje tovornih prevozov v MO Nova Gorica in Velenje za obdobje 8-ih let.

67. Priglasitelja sta navedla, da sta imela težave pri določitvi velikosti obravnavanega trga, saj iz javno dostopnih podatkov podjetij večinoma ni razvidna struktura njihovih čistih prihodkov od prodaje. Priglasitelja sta zato poudarila, da je njuna ocena velikosti trga mestnega linijskega prevoza potnikov zgolj približna in bazira na več predpostavkah. V svoji oceni sta poleg podjetij iz Skupine AVRIGO in IZLETNIK CELJE zajela sledeča podjetja: LPP d.o.o., Alpetour-Potovalna agencija d.d., Javno podjetje Marprom d.o.o., Arriva Dolenjska in Primorska d.o.o. Navedena podjetja opravljajo mestne linijske prevoze potnikov v Ljubljani (LPP d.o.o.), v Kranju in na Jesenicah (Alpetour-Potovalna agencija d.d.), v Mariboru (Javno podjetje Marprom d.o.o.) ter v Novem mestu in Kopru (Arriva Dolenjska in Primorska d.o.o.). Priglasitelja sta navedla, da podjetje Arriva Dolenjska in Primorska d.o.o. v javnih evidencah ne razkriva strukture čistih prihodkov od prodaje in je zato njuna zgolj približna ocena vrednostnega obsega trga (ki pa ne zajema vseh prihodkov od opravljanja mestnih linijskih prevozov potnikov) v letu 2011 27.973.269 EUR, v letu 2012 38.402.207 EUR in v letu 2013 41.272.538 EUR, kar je razvidno tudi iz Tabele 3.

Tabela 3: Prihodki (v EUR) in tržni deleži (v %) podjetij iz Skupine AVRIGO in podjetij iz Skupine IZLETNIK CELJE na trgu mestni linijski prevoz v obdobju od na območju RS, ocenjeni na podlagi vrednosti prodaje

*upoštevan vrednostni obseg celotnega trga na podlagi ocene priglasiteljev
Vir: ocene priglasiteljev³⁴.

68. Agencija na podlagi podatkov v Tabeli 3 ugotavlja, da so vrednostni tržni deleži podjetij Skupine AVRIGO in Skupine IZLETNIK CELJE na obravnavanem trgu relativno majhni. Če bi izračunali tržni delež, ki ga predstavljajo prihodki podjetij Skupine AVRIGO in Skupine IZLETNIK CELJE v celotnih ocenjenih prihodkih na obravnavanem trgu, bi ta po podatkih V kolikor pa bi priglasitelja v vrednostnem obsegu trga zajela prihodke vseh podjetij, ki opravljajo mestne linijske prevoze na območju RS, bi bili tržni deleži udeležencev koncentracije še manjši od ocenjenih.

69. Agencija na podlagi razpoložljivih podatkov ugotavlja, da na navedenem trgu ne prihaja do prekrivanja dejavnosti, saj so v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja dejavna na geografsko ločenih območjih, zato se stanje na navedenem trgu po izvedeni koncentraciji ne bo spremenilo in nadaljnja presoja obravnavanega trga ni potrebna.

³⁴ Dokument opr. št. 3061-14/2014-45 z dne 26. 9. 2014.

Trg izvajanja posebnih linijskih prevozov potnikov

70. Agencija je glede na to, da v okviru posebnih linijskih prevozov podjetja iz Skupine AVRIGO in Skupine IZLETNIK CELJE opravljajo predvsem prevoze šoloobveznih otrok, povprašala občine o organizaciji le-teh. Agencija na podlagi prejetih odgovorov na vprašalnike občinam, kot tudi na podlagi navedb priglasiteljev, ugotavlja, da se izvajalec za opravljanje tovrstnih prevozov izbere skladno z Zakonom o javnem naročanju, in sicer z izvedbo javnega naročila, ki se objavi na Portalu javnih naročil, oziroma z zbiranjem ponudb, v kolikor gre za vrednosti, nižje od 20.000 EUR. Iz prejete dopolnitve priglasitve koncentracije je tudi razvidno, da se pogodbe sklepajo za obdobje od 1 do 4 let. Agencija nadalje ugotavlja, da imajo v skladu s 56. členom Zakona o osnovni šoli³⁵ upravičeni učenci osnovnih šol pravico do brezplačnega prevoza do osnovne šole, v kolikor je njihovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre. Ne glede na oddaljenost pa so do tega upravičeni učenci v prvem razredu, v ostalih razredih pa, če pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo. Prav tako so do brezplačnega prevoza upravičeni otroci s posebnimi potrebami, ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi. O načinu prevoza se osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo, ki tudi v celoti pokriva stroške teh prevozov.
71. Iz dopolnitev priglasitve³⁶ izhaja, da izvaja Skupina AVRIGO prevoze šoloobveznih otrok na območju Skupina IZLETNIK CELJE opravlja tovrstne prevoze na območju
72. Priglasitelja sta na podlagi deleža, ki ga v celotnih čistih prihodkih od prodaje predstavljajo čisti prihodki iz naslova posebnih linijskih prevozov pri Skupini AVRIGO in pri Skupini IZLETNIK CELJE izračunala povprečni delež, na podlagi katerega sta podala oceno vrednostnega obsega celotnega trga posebnih linijskih prevozov, in sicer za leto 2011, za leto 2012, in za leto 2013. Priglasitelja tudi ocenjujeta, da imata Skupina AVRIGO in Skupina IZLETNIK CELJE

Skupine IZLETNIK CELJE na trgu posebni linijski prevoz v obdobju od leta 2011 do 2013 na območju RS, ocenjeni na podlagi vrednosti prodaje

*upoštevan vrednostni obseg celotnega trga na podlagi ocene priglasiteljev
Vir: ocene priglasiteljev³⁷.

³⁵ Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 - ZUJF in (63/13).

³⁶ Dokumenti opr. št. 3061-13/2014-33 z dne 22. 9. 2014, 3061-13/2014-38 z dne 25. 9. 2014 in 3061-14/2014-45 z dne 26. 9. 2014.

³⁷ Dokument opr. št. 3061-14/2014-45 z dne 26. 9. 2014.

73. Iz podatkov v Tabeli 4 je razvidno, da bi vrednostni tržni deleži podjetij iz Skupine AVRIGO in Skupine IZLETNIK CELJE v obdobju od [redacted] znašali med [redacted] in da bi v kolikor bi upoštevali celoten trg izvajanja posebnih linijskih prevozov v RS, vrednostni tržni delež združenega podjetja v letu 2013 znašal [redacted]. Od konkurenčnih podjetij, ki jim je Agencija posredovala vprašalnike, imajo največje vrednostne tržne deleže v letu 2013 na obravnavanem trgu Skupina Arriva ([redacted]), LPP d.o.o. ([redacted]) in Skupina Alpetour ([redacted]). Iz strukture trga je razvidno, da je poleg navedenih podjetij na obravnavanem trgu na območju Republike Slovenije prisotnih še veliko število manjših prevoznikov, ki opravljajo posebne linijske prevoze potnikov.

74. Glede na to, da so v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja pri izvajanju posebnih linijskih prevozov potnikov dejavna na geografsko povsem ločenih območjih, Agencija ugotavlja, da se stanje na navedenem trgu po izvedeni koncentraciji ne bo spremenilo. Po podatkih priglasiateljev pred obravnavano koncentracijo Skupina AVRIGO in Skupina IZLETNIK CELJE nista konkurirali na razpisih za pridobitev pogodb za izvajanje posebnih linijskih prevozov na istih geografskih območjih v Republiki Sloveniji. Poleg tega predmetna koncentracija, tudi zaradi prisotnosti številnih konkurentov na trgu, ne bo povzročila učinkov, ki bi lahko bistveno zmanjšali učinkovito konkurenco na trgu posebnih linijskih prevozov potnikov.

Trg izvajanja občasnih prevozov potnikov

75. Priglasitelja sta glede občasnih prevozov potnikov navedla, da gre največkrat za [redacted]. Kot najpogostejše skupine naročnikov sta [redacted] izpostavila [redacted].

izvajalca se v primeru, da je naročnik proračunski uporabnik (npr. šola, lokalna skupnost) izvede upošteva predpise o javnem naročanju, pri čemer se pogodbe sklenejo za obdobje 1 do 3 let. Ostala naročila se v glavnem dogovorijo individualno na podlagi povpraševanja naročnikov, lahko pa se zaradi lažjega tekočega poslovanja sklenejo letne pogodbe, oziroma, kadar gre za posebne zahteve naročnika (npr. po specifičnem voznem parku), tudi večletne pogodbe.

76. Pri oceni vrednosti prihodkov iz naslova občasnih prevozov sta priglasitelja upoštevala, da je pri podjetju Alpetour - Potovalna agencija, d.d. v zadnjih treh letih znašal delež prihodkov iz naslova občasnih prevozov [redacted] pri Skupini AVRIGO in IZLETNIK CELJE pa je ta delež v letu 2013 znašal [redacted]. Upošteva navedeno priglasitelja ocenjujeta, da predstavljajo vrednostni prihodki iz naslova občasnih prevozov [redacted].

Tabela 5: Prihodki (v EUR) in tržni deleži (v %) podjetij iz Skupine AVRIGO in podjetij iz Skupine IZLETNIK CELJE na trgu občasnih prevozov potnikov v obdobju od leta 2011 do 2013 na območju RS, ocenjeni na podlagi vrednosti prodaje

VIR: ocene priglasiateljev.

77. Agencija na podlagi ocen tržnih deležev, ki so razvidni v Tabeli 5, ugotavlja, da bi skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij na trgu občasnih prevozov potnikov po koncentraciji znašal [redacted]. Od najpomembnejših konkurenčnih podjetij, ki jim je Agencija posredovala vprašalnike, imata največja vrednostna tržna deleža na obravnavanem trgu v letu 2013 Skupina Arriva ([redacted]) in Skupina Alpetour ([redacted]). Sledijo številni manjši prevozniki, katerih tržni deleži znašajo do [redacted], in sicer so to sledeča podjetja: Avtobusni prevozi Rižana d.o.o. ([redacted]), Integral Brebus Brežice d.o.o. ([redacted]), Integral voznik d.o.o. ([redacted]), LPP d.o.o. ([redacted]) itd. Iz javno dostopnih podatkov in podatkov, ki jih je pridobila Agencija iz odgovorov na vprašalnike konkurenčnih podjetij, je razvidno, da obstajajo na tem trgu številni avtobusni prevozniki, ki vršijo konkurenčni pritisk na udeležence koncentracije, zato ni bojazni, da bi zadevna koncentracija na obravnavanem trgu povzročila takšno povečanje tržne moči združenega podjetja, ki bi imelo za posledico bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence.

78. Na podlagi posredovanih podatkov priglasiateljev koncentracije in ob upoštevanju drugih razpoložljivih podatkov Agencija zaključuje, da pridobitev skupne kontrole DMK in podjetja AVRIGO nad podjetjem IZLETNIK CELJE ne bo povzročila izločitve ali bistvenega zmanjšanja učinkovite konkurence na storitvenih trgih udeležencev koncentracije, zlasti kot posledica ustvarjanja oziroma krepitve prevladujočega položaja.

II. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

79. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

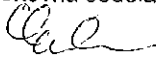
III. ZAKLJUČEK

80. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da v zvezi z obravnavano koncentracijo ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, zato je na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOMK-1 odločeno, kot izhaja iz izreka te odločbe.

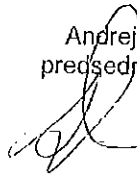
POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:
Andreja Engelma
strokovna sodelavka

Andrej Krašek
predsednik senata

Vročiti:

Darko Marlin Klarič, in Avrigo, družba za avtobusni promet
in turizem, d.o.o., Kidričeva ulica 20, 5000 Nova Gorica - osebno po ZUP;
po pooblaščenju: Odvetniška družba Kavčič, Rogl in Bračun, o.p., d.o.o., Trg
republike 3, 1000 Ljubljana.

Objaviti:

- Izrek odločbe se objavi na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

